

België 9de in wereldranglijst fiscale paradijzen ! (3.10.09)

Er werd een ranglijst opgesteld van de meest verborgen belastingparadijzen ter wereld door campagnevoerders die ijveren voor een grotere transparantie m.b.t. de werking van “offshore” financiële centra. De Financial Secrecy Index (FSI) analyseert het niveau van geheimhouding per belastingparadijs, maar ook de mate van tegenzin om mee te werken met de belastingsoverheden van andere landen. Aldus een persbericht van het Financieel Actienetwerk (FAN) en het Réseau pour la Justice Fiscale (RJF) dat wij integraal publiceren.

Deze factoren bepalen de ‘Opacity Score’ (= de mate van ondoorzichtigheid), deze wordt dan gecombineerd met een wegingsfactor die de schaal van de grensoverschrijdende financiële activiteit weergeeft, ondergebracht in dat belastingparadijs, om zo de ‘financial secrecy ranking’ (= financiële verborgenheidsscore) te bepalen.

Volgens deze index zijn de meest verborgen belastingparadijzen = (1) USA (Delaware) , (2) Luxemburg , (3) Switzerland , (4) Cayman Islands , (5) het Verenigd Koninkrijk. Maar wie zien we daar op een plaats binnen de Top Tien prijken en pronken op de 9de plaats? Jawel België.

Deze index werd opgesteld door het Tax Justice Network, een internationale, onafhankelijke samenwerking van onderzoekers en activisten met een gemeenschappelijke bezorgdheid om de schadelijke impact van belastingontwijking, -concurrentie en -paradijzen, en Christian Aid, een toonaangevende NGO uit het Verenigd Koninkrijk.

Voor de volledige index: www.financialsecrecyindex.com/2009results.html

Luxemburg (2) en Zwitserland (3) hebben zich gespecialiseerd in het ‘bankgeheim’ en in het beheer van fortuinen. Luxemburg neemt ook massief ‘Hedge Funds’ aan. Zoals talrijke jurisdicties, waaronder België, die het bankgeheim verdedigen, beweert Luxemburg op die manier het “privéleven te beschermen”. Wat die landen er vergeten bij te zeggen is dat bescherming van het privéleven van de rijke elite deze ook helpt hun belastingen te ontwijken!

De Kaaiman eilanden (4) zijn mondiaal gezien het vijfde financiële centrum met talrijke investeringsmaatschappijen en zij weigeren een ‘belastingparadijs’ genoemd te worden. Zelfs al is de City of London (5) de meest doorzichtige van allen, het belang ervan in offshore financiën is zo omvangrijk dat haar gewicht uiteindelijk sterker is dan dat van de kleine, ondoorzichtige eilanden waarvan de financiële rol op wereldschaal beperkt is. De City of London is inderdaad het grootste financiële centrum, een beetje als een staat in de staat, het centrale knooppunt van een financieel netwerk dat ongeveer de helft van de 60 jurisdicties bevat die in dit klassement weerhouden zijn.

En dan is erBelgië!

België, 9e in het mondiale klassement, is voor 75% ondoorzichtig ; naast het bankgeheim dat sterk de uitwisseling van bankgegevens met de belastingsadministratie beperkt, past het eraan te herinneren dat het land zich niet aansluit bij de automatische uitwisseling van informatie op het niveau van de Europese Richtlijn over Sparen, dat het ook over geen register beschikt in de stijl van het Franse FICOBA. Zeer vele overeenkomsten of verdragen van dubbele belastingsheffing werden gesloten tussen België en andere landen, maar tot nog toe voorzag geen enkel ervan in de uitwisseling van bankgegevens. Men erkent trouwens dat België tienduizenden Franse ‘belastingsuitwijkingen’ aantrekt die aan de belastingen op hun fortuin willen ontsnappen; zo ook een pak rijke en bekende Nederlanders die op die manier belastingen vermijden op hun gezamenlijk inkomen.

De recente Parlementaire Commissie over de Grote Belastingsfraude waarin tot 108 voorstellen met algemeenheid van stemmen werden aanvaard, heeft er aan herinnerd hoezeer

de Europese jurisdicties (Luxemburg, Zwitserland, Gibraltar, het Eiland Man, ...) in combinatie met het “bankgeheim op zijn Belgisch” er toe bijdroegen om van ons land een aangewezen plaats te maken voor fiscale fraude. De opvolging van de mooie besluiten van de Commissie laat nog op zich wachten.

John Christensen, directeur van het Tax Justice Network's International Secretariat, verwoordde het zo: “Geheimhouding/ondoorzichtigheid is de kerneigenschap van het globale financiële systeem. Rechtsgebieden concurreren mekaar op het vlak van geheimhouding om zo financiële stromen aan te trekken. Maar dit alles heeft een prijs. Financiële ondoorzichtigheid vormt een gegeerde dekmantel voor allerlei misdaden en misbruiken: het witwassen van geld, belastingontduiking en –ontwijking, handel met voorkennis, financiering van terrorisme, verduistering, Ponzi-spelletjes (remember Madoff?), illegale geldstromen, fiscale fraude, enz...

De Financial Secrecy Index laat zien hoe verdoken het probleem van financiële ondoorzichtigheid is. Deze index is een belangrijk instrument dat de dringende nood aan nieuwe reglementering m.b.t. de internationale financiering aan het licht brengt, dit alles om de automatische informatie-uitwisseling tussen verschillende belastingautoriteiten mogelijk te maken.”

John Christensen voegt er nog aan toe dat het op Zwitsers model geschoeide bankgeheim slechts een van de vele faciliteiten is waarin rechtsgebieden voorzien om te waken over de vertrouwelijkheid in internationale financiële materie. In de Angelsaksische landen worden trusts en allerlei soorten ondernemingen gebruikt /misbruikt om te voorzien in nog diepere, nog meer afwijkende vormen van ondoorzichtigheid dan diegene die door het bankgeheim alleen reeds worden gewaarborgd.

‘Er bestaan nog vele andere obstakels die de toegang tot de informatiestroom belemmeren. Niets van dit alles zou echter mogelijk zijn zonder het wettelijk kader waar de belastingparadijzen zelf voor zorgen’

In de fantasie van het grote publiek bestaan belastingparadijzen uit zonovergoten stranden met palmbomen bezaaid, luxueuze jachtvaartuigen, advocatenkantoren met twijfelachtige reputatie en dure kantoren, versierd met koperen naamplaatjes van dekmantelbedrijven. De FSI laat een veel uitgebreider beeld zien. De voornaamste leveranciers van financiële geheimhouding zijn integendeel rijke naties die voorzien in gespecialiseerde enclaves zoals Delaware, dikwijls met een link naar kleinere “satelliet”rechtsgebieden die de geleiders zijn van illegale financiële stromen naar de hoofdstroom van kapitaalmarkten.

De FSI gebruikt twaalf sleutelindicatoren voor de financiële ondoorzichtigheid; deze zijn kenbaar gemaakt in het project van het Tax Justice Network: “Mapping the Faultlines”(= het in kaart brengen van breuklijnen) en dienen om de voorziening in geheimhouding per rechtsgebied bloot te leggen.

Deze indicatoren laten soms verrassende statistieken zien. Bijvoorbeeld: slechts 1 van de 60 beschouwde rechtsgebieden, Monaco, eist dat alle vormen van ondernemingen hun aandeelhouders bekend maken. Of met andere woorden: in 59 van de 60 belastingparadijzen is het onmogelijk om uit te maken wie de eigenaars zijn van de bedrijven die er gevestigd zijn! Geen enkel beschikt over een centraal register van trusts en stichtingen dat via Internet toegankelijk is voor het publiek. Een van de routines van belastingparadijzen bestaat erin om illegale financiële stromen te vergemakkelijken. De Wereldbank heeft de schattingen van 2005 van Raymond Baker, directeur van het vanuit Washington opererende Global Financial Integrity (GFI), die de illegale financiële stromen schat tussen **1 en 1,6 triljoen dollar**, onderschreven. (triljoen in VS betekent biljoen in Europa, nvdr.)

De helft van dat geld komt voort uit overgangseconomieën in volle ontwikkeling.

In een update van 2009 schatte het GFI alleen al die jaarlijkse financiële cross-border stromen,

voortgebracht door deze ontwikkelingseconomieën, tussen 850 biljoen en 1 triljoen dollar.

In een getuigenis voor het Amerikaanse Huis van Afgevaardigden vergeleek Raymond Baker deze cijfers met de cijfers van buitenlandse ontwikkelingshulp aan deze landen: deze bedragen jaarlijks slechts 100 biljoen dollar!

“Van iedere, door Westerse landen op tafel gelegde dollar schoven er via illegale procedures, dus onder tafel, tien terug naar “kromme” Westerse banken, ondernemingen en tussenpersonen van allerlei pluimage.”

Van de auteurs van de FSI krijgen de meeste globale initiatieven ter bestrijding van belastingparadijzen – inspanningen voor een grotere financiële transparantie die worden geleid door de Organisation for Economic Co-Operation and Development (OECD), een dikke onvoldoende. In april 2009, volgend op de G20 top in Londen, liet de OECD weten dat ze een lijst kenbaar zouden maken van die financiële centra die het vertikken om, m.b.t. belastings- en transparantiebeginselen, samen te werken met andere overheden.

‘Spijtig genoeg is het OECD systeem gebaseerd op extreem zwakke uitgangsposities inzake transparantie en informatie-uitwisseling’ vertelt Alex Cobham, beleidsmaker van Christian Aid. ‘Het enige wat een belastingsparadijs moet doen om zijn naam van deze lijst te krijgen is het ondertekenen van wederzijdse openbaarmakings/transparantieoverdragen met 12 andere landen. Zelfs als dat getal wordt bereikt zullen de problemen onoverkomelijk blijven – deze verdragen zijn als netten met te grote mazen, waardoor ze virtueel onmogelijk toe te passen zijn.’

Dergelijke fouten verrassen ons allerm minst omdat, zoals het FSI laat zien, juist de grootste verschaffers van financiële geheimhouding, ook de leden zijn van datzelfde OECD. Het mondiale instituut zelf, belast met de opdracht het gevecht aan te gaan met deze geheimhouding, is daardoor tot in haar botten aangetast en gecompromitteerd. Het tackelen van de geheimhouding in internationale financiën vereist een heel gamma aan strategieën en bovendien een aanpak op lange termijn. Cruciaal is dat we een totale ommekeer moeten bereiken van de bestaande cultuur zodat de wereld minder tolerant zou worden ten aanzien van deze geheimhouding.

Bovendien moeten de International Accounting Standards (IAS) zodanig worden aangepast dat ondernemingen, die grensoverschrijdend werken, verplicht worden om de winsten behaald en de belastingen betaald per land waar ze een activiteit uitoefenen, openbaar te maken. Op die manier kunnen misbruiken heel snel worden ontdekt

Het is dan ook belangrijk dat de volksvertegenwoordigers die de strijd aangaan tegen het bankgeheim, geheimhouding, fiscale fraude en de sociale roof van de belastingparadijzen, ook een blik werpen op het “belastingparadijs België” zelf en zijn rol binnen de illegale financiële stromen die de ontwikkelingslanden verder leegplunderen. Hetgeen betekent dat we het fiscaal beleid van de Minister van Financiën, Didier Reynders, ter discussie moeten stellen.

Terwijl de strijd voor een sociaal Europa nog steeds moet gestreden worden, wordt het meer dan tijd om een Europa zonder belastingparadijzen op de politieke agenda te zetten. Zeer moeilijk wanneer diezelfde EU boter op het hoofd heeft en deze fiscale paradijzen koestert in eigen boezem. Terwijl twee politieke leiders, premier Jean-Claude Juncker van Luxemburg en onze eigenste Herman Van Rompuy, premier van België, steeds meer getipt worden als kandidaten voor de eerste Europese president in de geschiedenis. Twee premiers van belastingparadijzen.

FAN zal in de komende maanden en jaren verder ijveren voor de volledige afschaffing van het fiscale bankgeheim en zich niet tevreden stellen met allerlei light-versies. Dit is de enige weg om ooit uit deze lijst der schaamte verwijderd te worden en tot meer fiscale rechtvaardigheid te komen.

Nog meer info: <http://www.financialsecrecyindex.com/documents/FSI%20-%20Implications.pdf>

Voor meer info:

Eric Goeman (Coördinator Financieel Actie Netwerk, FAN) Mobiel:0476/990714 of
tel.09/372.44.91 of eric.goeman@attac.be

François Gobbe 32 –(0) 2 – 762 39 20 ou 32 – (0)2 – 478 70 48 of francois.gobbe@belgacom.net
John Christensen, directeur Tax Justice Network – 44 79 79 868 302

.